

Vážený pán
prof. RNDr. Peter Fedor, DrSc.
dekan Prírodovedeckej fakulty,
Univerzita Komenského v Bratislave
Ilkovičova 6, 842 15 Bratislava

Oponentský posudok na habilitačnú prácu RNDr. Petry Švábovej, PhD.

Spectabilis, vážený pán dekan,

listom datovaným zo dňa 5. novembra 2025, ktorý mi bol emailom doručený dňa 25. novembra 2025, som bol Vami požiadaný o vypracovanie oponentského posudku na habilitačnú prácu *Podiatrické a dentálne biometrické ukazovatele pri tvorbe biologického profilu vo forenznej antropológii*. Habilitačnú prácu predložila **RNDr. Petra Švábová, PhD.**, odborná asistentka Katedry antropológie PriF UK v Bratislave, k návrhu na vymenovanie na docenta v odbore habilitačného konania Biológia.

Veľmi rád som vyhovej tejto žiadosti, nakoľko Katedra antropológie PriF UK patrí v rámci Slovenska, ale aj Strednej Európy k špičkovým pracoviskám zameraným na foreznú antropológiu, s niekoľko desaťročnou tradíciou, medzinárodnými skúsenosťami a uznaním. Habilitačná práca má rozsah 145 strán a je členená do nasledovných 5 kapitol: Ciele habilitačnej práce, Literárny prehľad, Závěry a perspektívy pre ďalší výskum, Zoznam použitej literatúry a Prehľad publikácií ako prílohy habilitačnej práce. Členenie habilitačnej práce preto nie je úplne v súlade s odporúčaním Smernice rektora UK o základných náležitostiach záverečných prác, rigorózných prác a habilitačných prác (*Vnútný predpis 32/ 2023*). Členenie habilitačnej práce sa tak zrejme riadi zvyklosťami daného pracoviska, na ktorej bola vypracovaná. Zoznam použitej literatúry pozostáva zo 132 literárnych prameňov, z nich však len približne polovica je z ostatných desiatich rokov. V prípade iných záverečných prác by som vysoký podiel staršej literatúry bral možno ako negatívum, ale špecifikom biometrických vyšetrení v antropológii je aj využívanie dát a metód z minulosti, ktorá sa pre účely porovnania využívajú dodnes.

Habilitačná práca je kombináciou úvodného literárneho prehľadu a 8 monotematických vedeckých prác uverejnených v zahraničných recenzovaných časopisoch indexovaných v databázach. Z týchto publikácií je 6 výstupov zameraných na možnosti a limitácie metód

odhadu telesnej výšky a hmotnosti z rozmerov rúk, nôh, či odtlačkov chodidiel v súbore dospelých jedincov zo Slovenskej republiky. Ďalšie 2 vedecké výstupy skúmajú možnosti odhadu veku jedinca na základe mineralizácie a erupcie tretích molárov, tzv. zubov múdrosti.

Teoretický prehľad literatúry (kapitola 2) je mimoriadne kvalitným odborným textom, ktorý v logickom slede zahŕňa potrebné informácie o forenznej podiatrii a foreznom odhadu veku z tretích molárov. Text sa veľmi dobre číta, je jasný a hutný, bez zbytočného jazykového balastu. Je vhodne doplnený názornými obrázkami, z ktorých veľká časť pochádza priamo od habilitantky. K teoretickému prehľadu literatúry mám len tri otázky, resp. pripomienky:

- Základom pri hodnotení morfolologickej charakteristiky typu chodidiel (strana 22) je vzájomné porovnávanie dĺžky prstov. Aj slovenskí antropológovia (napr. dr. Klaudia Kyselícová) potvrdili vzťah medzi dĺžkou prstov na rukách (tzv. second to fourth digit ratio) a prenatálnou expozíciou testosterónom. Je možné podobný vzťah pozorovať aj na prstoch nôh?
- Na strane 30 sa odvolávate na určenie veku dieťaťa do 16 rokov na základe Tanner – Whitehousevej metódy odhadujúcej kostný vek. Táto metóda pochádza ešte zo 70. rokov minulého storočia. Na základe Vašich expertných skúseností, je táto metóda v praxi ešte stále aplikovateľná aj po polstoročí, či sa aj pri osifikácii kostí prejavila sekulárna akcelerácia, t.j. zrýchlený rast a vývin dieťaťa?
- Drobná výtku. V celej habilitačnej práci citujete evidence-based vedecké a odborné články a monografie od renomovaných autorov, ktoré prešli prísny recenzným konaním. Do tohto konceptu mi nepasuje, že pri opise zubov a zubného veku sa najčastejšie odvolávate na učebné texty určené pre zubných hygienikov od autorov z Prešovskej univerzity, ktoré nemožno považovať za relevantný zdroj informácií pre potreby vedeckej spisby.

Publikácie ako prílohy habilitačnej práce (kapitola 5). Prílohu tvorí **súbor ôsmych monotematických vedeckých prác**, pričom doktorka Švábová (neé Uhrová) je prvou autorkou v 7 publikáciách. Súhrnný Impact Factor týchto publikácií je viac ako 12,5 (podľa JCR). Na tomto mieste chcem vyzdvihnúť, že polovica priložených vedeckých publikácií je z kvartilov Q1 a Q4, teda patria k časopisom s najvyššou kvalitou v rámci daného odboru, pričom vo všetkých týchto publikáciách je dr. Švábová prvou autorkou! Tiež tu chcem pochváliť schopnosť autorky koordinovať multidisciplinárne výskumné tímy, v ktorých spolupracovala nie len s antropológmi, ale aj zubnými lekármi, čelústnými chirurgami, či expertmi z oblasti kriminalistiky Akadémie policajného zboru.

Všetky zaradené publikácie už prešli pred uverejnením prísnyh recenzným konaním, ktoré zabezpečovali vydavateľstvá a redakčné rady časopisov, preto ku nim nemám žiadne pripomienky, ani dotazy. Zo zvedavosti mám len dve doplňujúce otázky:

- Ako vo svojej práci uvádzate, pri vývine tretích molárov dochádza k ich častým anomáliám, vrátane agenézy. Aký je názor antropológov na túto skutočnosť, prečo sa najčastejšie nezakladajú práve „zuby múdrosti“?
- Aj keď ste vo Vašom súbore (v rámci výstupu v Int. J. Legal Med., 2023) pacientov s primárne retinovanými tretími molármi vyčlenili zo súboru, dá sa aj pri nich – na základe formovania / kalcifikácie korunky a koreňa - odhadnúť vek jedinca?

Záver

Predložená habilitačná práca predstavuje mimoriadne kvalitný spis. Jej jadro pozostáva zo súboru 8 vedeckých publikácií uverejnených vo veľmi kvalitných indexovaných časopisoch, na ktoré habilitantka eviduje vyše 150 citácií – čo je už samo o sebe nezávislým ukazovateľom ich vysokej kvality, translačného potenciálu do praxe a aktuálnosti zvolenej témy. Poskytuje množstvo zaujímavých a jedinečných informácií nielen pre antropológov, ale aj pre kriminalistov, zubných lekárov, ortopédov, či súdnych lekárov. Habilitačná práca spĺňa všetky podmienky, ktoré sú kladené na tento typ písomných prác. Preto s plnou zodpovednosťou a profesionálnou spokojnosťou **odporúčam** predloženú habilitačnú prácu ako podklad pre habilitačné konanie a zároveň **odporúčam, aby bol RNDr. Petre Švábovej, PhD.**

udelený vedecko - pedagogický titul

„DOCENT“ v odbore habilitačného konania BIOLÓGIA.

prof. RNDr. Ivan Varga, PhD. et PhD.

oponent, profesor v odbore Anatómia, histológia a embryológia

Lekárska fakulta, Univerzita Komenského v Bratislave

hostujúci profesor Katedry anatómie a antropológie, Riga Stradins University, Lotyšsko

V Bratislave, 16. februára 2026

